

LITIJSKI predilec

GLASILO PREDILNICE LITJA

Leto XVI.

Litija, julij 1975

Številka 7

Sprememba proizvodnega in finančnega plana

V decembru 1974. leta smo na zboru kolektiva potrdili program dela za leto 1975. Izhodišče pri izdelavi programa so bila gospodarska gibanja v letu 1974 in republiška resolucija o družbeno ekonomskih gibanjih v planškem obdobju.

Sedaj, ko je mimo že polovico poslovnega leta, pa smo ugotovili, da obstojajo precejšnje razlike med programom in dejanskim stanjem, v pozitivnem in negativnem

smislu. Odstopanja so tolikšna da ni nobene možnosti, se do konca leta izenačila s planom. To je vodilo k odločitvi, da je bil dan samoupravnim organom in zboru kolektiva v potrditev predlog za korekturo program. Tudi poravljeni plan bo za uresničitev zahteval maksimalne napore vseh članov kolektiva.

Sprememba ali rebalans plana je bila sprejeta pri naslednjih postavkah:

vršiti tudi popravek finančnega plana.

Celotni dohodek ostane nespremenjen, čeprav je napovedana pocenitev bombažne preje. Že v prvi polovici leta smo dosegli 204.000.000 din prometa od prodanih izdelkov, to je 1,2 % več kot smo predvideli s finančnim planom. Za drugo polovico leta pa je predvidena še povečana proizvodnja sintetične preje in znižanje proizvodnje bombažne preje, zato pocenitev bombažne preje ne bo imela vpliva na planirani celotni dohodek.

Do bistvenega popravka pa pride pri porabljenih sredstvih, ki imajo največji vpliv na dohodek podjetja. Pri tej postavki je prišlo do spremembe zaradi pocenitve bombažnega vlakna. Pri načrtu stroškov za leto 1975 smo izkazali iz cen surovin, ki so bile v veljavi, ter napovedanih podražitev. Republiški plan je predvideval zvišanje cen za okoli 23 %. Cene bombaža pa so se na svetovnem tržišču znižale. Matrez t.j. Zvezna direkcija za rezerve je kupila bombaž za leto 1975 po nižjih cenah, kar predstavlja tudi cenejšo našo surovino. Zato smo plan porabljenih sredstev zmanjšali za 11 %.

Znižanje stroškov za surovino pa je omogočilo popravek amortizacijske stopnje za delovne priprave na nivo, kot je bil v letu 1974. S tako zvišano amortizacijsko stopnjo bomo zbrali 40.624.000 din amortizacijskih sredstev.

Zaradi znižanja stroškov se zviša tudi dohodek podjetja na 112.127 din, ki se v nadaljnji delitvi odraža tudi na pogodbenih in zakonskih obveznostih, ki se zvišajo v odnosu na prvotni plan za 18 %.

Po zaključnem računu za leto 1974 nismo mogli nameniti sredstev iz ostanka dohodka za nakup stanovanjskega bloka S-5 na Rozmanovem trgu. Zaradi zvišane dohodka pa nam je dana možnost, da se poveča stopnja za obračun stanovanjskega prispevka od 7 na 9 %. Tako bomo zbrali 1.312.000 dinarjev sredstev za plačilo stanovanjskega bloka.

Zaradi porasta dohodka bo tudi ostanek dohodka za sklade večji. V novem planu je

Litijski predilec izhaja enkrat mesečno. Urejuje uredniški odbor: Branko Bizjak (glavni in odgovorni urednik), Albin Ankon, Martina Kralj, Marjan Sonc, Tone Štrus. List dobijo člani kolektiva in upokojenci brezplačno. Tisk in klišej: Gorenjski tisk, Kranj

PROIZVODNI PROGRAM

Proizvodni program se zniža za 245 ton enojne preje. Po spremembi je proizvodna naloga naslednja

	1974	Plan 1975	Indeks
kardirana bombažna preja	2.956 ton	2.535 ton	86
česana bombažna preja	694 ton	625 ton	90
kardirana stanična preja	368 ton	565 ton	153
kardirana sintetična preja	2.295 ton	2.700 ton	118
Skupaj	6.313 ton	6.425 ton	102

V skupni tonaži se zniža proizvodnja predilnice za 4 %.

Glavni vzroki, ki so vplivali, da smo morali spremeniti plansko nalogo so naslednji:

— V januarju je nastal velik izpad proizvodnje, ker je bilo treba popraviti oljna stikala na visokonapetostnih napravah. Poleg tega so nastale še druge motnje tako, da smo že v tem mesecu zabeležili precejšen izpad. Po planu bi morali izdelati 518 ton enojne preje, dejansko pa smo jo le 402 toni.

— Naslednji vzrok, ki vpliva na proizvodnjo, je ustavljanje strojev za polurni odmor na vseh izmenah. Polurna ustavitve strojev povzročijo izpad proizvodnje za 500 kg dnevno in je ni mogoče nadoknaditi, zato je bilo treba plansko nalogo postaviti na takšno višino, ki jo bomo lahko uresničili.

PLAN IZVOZA

Plan izvoza je naslednja postavka, ki jo je bilo potrebno spremeniti. Pri izvozu je prišlo do občutnega zastoja že v prvih mesecih poslovnega leta. V prvi polovici leta smo izvozili le za približno 2 milijona dinarjev preje, sprejeta

naloga pa je bila 25.000.000 dinarjev. Planiranega izvoza ni mogoče doseči, ker se v državah, kamor smo planirali izvoz pojavlja gospodarski zastoj. Zaradi tega se je zmanjšalo povpraševanje po naših izdelkih, poleg tega pa države rešujejo svoje gospodarstvo z različnimi ukrepi, ki zmanjšujejo možnosti našega izvoza. Zaradi navedenega naš plan izvoza zmanjšujemo vrednostno od 25.280.000 din na 4.000.000 din.

Kljub temu, da je naš direktni izvoz močno nazadovalec, pa je veliko naših izdelkov izvoženo posredno, to je v meterskem blagu, kar je z vidika državnega gospodarstva veliko bolj gospodarno. Izvažajo se izdelki, v katerih je delež vložene dela neprijetno večji, kot je v prejšnjem, kjer se giblje med 15—16 %.

FINANČNI PLAN

Dosedaj smo govorili le o znižanju planskih nalog. Pri popravku finančnega plana pa gre za zvišanje določenih postavk v strukturi celotnega dohodka. Podatki, s katerimi razpolagamo kažejo, da je prišlo zaradi spremenjenih pogojev do precejšnjih razlik, zato je bilo potrebno iz-

predvideno, da bo ostanek dohodka na koncu poslovnega leta znašal 19.769.000 din. V odnosu na prvotni plan se ostanek poveča za 58 %. Na podlagi plana bi morali na

koncu poslovnega leta doseči za 15 % večji ostanek kot je bil dosežen v letu 1974. Spremembe finančnega plana so razvidne iz primerjave v spodnji tabeli.

Finančni uspeh	1974	plan 1975	popravek 1975
CELOTNI DOHODEK	354.056.506	398.389.900	398.389.900
— porabl. sredstva	228.087.337	269.967.412	245.637.999
— amortizacija	35.867.464	28.192.806	40.624.054
DOHODEK	90.101.705	100.229.682	112.127.847
— povečanje dohodka	452.886	350.000	—
DOHODEK ZA RAZDELITEV	90.554.591	100.579.682	112.127.847
— obresti za kredite	4.478.501	4.411.000	5.523.000
— provizija in drugo	311.042	355.000	260.000
— zavarov. premije	954.870	1.047.000	1.047.000
— prisp. in članarine	56.279	59.000	56.000
POGODBENE OBVEZNOSTI	5.800.692	5.872.000	6.886.000
— prometni davek	—	—	—
— prisp. za mest. zemlj. zak. obvez. po obč. pred.	191.507	260.000	271.000
— prisp. iz dohod. za sred. solidarnosti	—	—	133.000
— vodni prispevek	386.966	442.000	519.000
— davek iz dohodka zakon. obvez. po republ. predpisih	2.178.160	1.850.000	3.264.000
— prisp. za Bos. Kraj. zak. obvez. po zveznih predpisih	2.565.126	2.292.000	3.916.000
— prisp. za zaposlev.	359.627	463.000	463.000
— prisp. iz dohod. za naložbe v zdr. dej. 0,40 %	—	—	262.000
— dod. prisp. za ZZ in IPZ 7 %	1.432.376	2.249.000	1.488.000
— stanov. prispevek	4.656.929	4.589.000	5.901.015
— prisp. iz doh. za izbraž.	3.991.656	4.258.000	4.839.845
— rep. prisp. za znan. delo	882.676	925.000	1.026.294
— prisp. za zaposlev.	102.014	111.000	105.000
— prisp. iz dohodka za let. valoriz. pokojnin	1.033.181	1.157.000	1.093.000
ZAKONSKE OBVEZNOSTI	15.215.092	16.304.000	19.365.154
— osebni dohodki	52.081.785	65.566.832	65.566.832
— drugi oseb. prejem.	291.120	356.850	540.000
OSTANEK DOHODKA ZA RAZDEL.	17.165.902	12.480.000	19.769.861
— del. dohod. za kritje izg.	—	—	—
— del. do. za sred. rez. 2 %	1.811.092	2.011.594	2.011.594
— del. dohodka za PS	11.937.034	4.586.394	10.267.225
— od tega: skup. rez. 5 %	690.227	379.899	663.940
— posoj. nerazv. 3 %	3.343.578	3.000.000	3.000.000
— druge namene	7.903.228	1.206.495	6.603.285
— del dohodka za skupno porabo	3.400.000	4.000.000	4.000.000
— del dohodka za potrebe družbenih služb	17.776	1.882.012	3.491.042
DRUŽBENI PROIZVOD	126.422.169	128.772.488	152.751.901

Teden Komunista — spodbuda za naprej

V tednu partijskega glasila Komunist, ki je bil v naši občini od 9. do 14. junija 1975, so se sestali tudi člani osnovne organizacije Zveze komunistov naše delovne organizacije. Sestanku je prisostvoval sekretar komiteja občinske konference ZK tovariš Stane Volk.

Na začetku sestanka je bila majhna svečanost. V organizacijo je bilo sprejetih pet mladih komunistov. Tako so se naše vrste zopet pomladile, skupno šteje naša organizacija sedaj že 125 članov.

Referat ob 30-letnici zmage nad fašizmom in 50-letnici izhajanja glasila Komunist je podal tovariš Vojko Bizjak. Orisal je zgodovinsko pot do zmage, ki nam jo je izbojevalo naše ljudstvo v krvavem boju s premočnim sovražnikom. Poudaril je, kako so takratni dogodki v Jugoslaviji močno odjeknili med narodi Evrope in so po trditvah Nemcev predstavljali »veliko nevarnost za balkanske narode«. Prizadevanja fašistične Nemčije, da bi uničila narodno-osvobodilno gibanje pri nas, so ostala brezuspešna. Tako je narodnoosvobodilna vojska že spomladi 1943 postala poleg rdeče armade najmočnejša sila antihitlerjevske koalicije. Vojska, ki jo je vodila KPJ — vseljdska voditeljica, se je lahko uspešno končala, ker je partija s svojim programom, s katerim je opredelila cilje vojne, odprla perspektivo delavskemu razredu, vsem narodom in narodnostim Jugoslavije. Zmaga nad fašizmom je tako postala simbol naše stvarnosti. Dovolj je pogledati človeško in gmotno škodo in že lahko ocenimo prispevek Jugoslavije v tej borbi.

Ob 30-letnem jubileju zmage ima Jugoslavija tako sebi, kakor tudi svetu kaj pokazati. V njej je zrastle sodobni delavski razred, družbeni proizvod države se je v zadnjih 30 letih povečal skoraj za 6-krat, število zaposlenih pa za 4-krat. Jugoslovanska industrija sedaj v manj kot enem mesecu proizvede več, kot je proizvedla v celem letu 1939. Vsi ti rezultati v materialnem in družbenem razvoju so delo delavskega razreda in delovnih ljudi Jugoslavije, ki so jih dosegli z velikanskim trudom in odgovornostjo, pod vodstvom revolucionarne avangarde Komunistične partije, oziroma Zveze komunistov s tovarišem Titom na čelu.

Z ustavo SFRJ, ki smo jo sprejeli, je Jugoslavija stopila v novo etapo boja za socializem, z namenom, da popolnoma zagotovi odločilno vlogo delavskega razreda in združitve dela na vseh področjih družbenega, političnega in gospodarskega življenja države. Zadali smo si, da oblast v imenu delavskega razreda spremenimo v oblast samega razreda in vseh delovnih ljudi, da delavski razred pod vodstvom ZKJ, neposredno odloča o sredstvih, pogojih in sadovih svojega dela.

50 let izhajanja glasila Komunist

»Komunist« je v preteklih 50 letih prehodil isto pot kakor v enakem obdobju Komunistična partija oziroma Zveza komunistov Jugoslavije. Biti glasilo revolucionarne partije, njeno orožje v boju za uresničevanje vloge avangarde delavskega razreda, je pomenilo deliti usodo partije, dobivati udarce, se zavzemati za uresničevanje zastavljenih nalog. Komunist — glasilo osveščenih ljudi se je pojavil in so ga zadržali, vendar pa ga niso nikoli dokončno uničili. Vedno je vztrajal, ker je vztrajala tudi partija. Prva številka Komuniste — osrednjega glasila KPJ se je pojavila pred pol stoletja — januar 1925. Kot rdeča nit se vleče dejstvo, da je list skladno z razmerami v katerih je delovala KPJ, sestavni del celotnega idejno-političnega boja naprednih sil, ki jih je vodila partija od njenega nastanka, skozi II. svetovno vojno vse do današnjih dni. Kot list delavskega razreda je bil vedno prisoten v našem življenju z veliko vlogo in odgovornostjo v boju delavskega razreda in delovnih ljudi naše države, ki jih vodita ZKJ in tovariš Tito pri graditvi novih družbenih odnosov, zasnovanih na socialističnem samoupravljanju.

Ko je govoril o vlogi tiska, radia in televizije je tov. Vojko Bizjak poudaril, da morajo biti ta sredstva javnega obveščanja aktivno orožje v rokah delavskega razreda in njegove avangarde kot tudi drugih organiziranih socialističnih sil v boju za uresničevanje interesov in smotrov naše socialistične samoupravne družbe.

V razpravi, ki je sledila referatu so komunisti kritično in pozitivno ocenili vsebino lista. Ugotovili so, da postaja Komunist vse bolj kvaliteten, to pomeni razumljiv, privlačnejši in delavski. Komunisti ga moramo pri svoji vsakdanji politični praksi še

pogosteje uporabljati kot pripomoček za reševanje najrazličnejših vprašanj. Hkrati je bila izvoljena tovarišica Martina Kralj za dopisnico v Komunistu.

V drugem delu sestanka je sekretar osnovne organizacije ZK tovariš Milan Majcen podal obširno oceno družbeno političnih razmer v okolju, kjer delajo naši komunisti.

V razpravi po tej točki dnevnega reda je sodeloval med drugim tudi sekretar komiteja tovariš Stane Volk. Poudaril je, da vse osnovne organizacije v občini analizirajo vprašanja od uveljavljanja ustave v TOZD in OZD, samoupravnih interesnih skupnostih do ocene delovanja delegatskega sistema, izvajanja akcijskih programov, ki so jih sprejele osnovne organizacije po seji predsedstva CK o stabilizaciji gospodarstva, organiziranja subjektivnih političnih sil v organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih in občini, delovanja nasprotnikov socialističnega sistema, kadrovskega problema, izvajanja družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov, ocene pogojev za prehod na celodnevno šolo, politiko štipendiranja in uspehe ter pomanjkljivosti pri organiziranju zveze komunistov.

Člane naše osnovne organizacije je obširneje seznanil z gospodarskim položajem v naši občini in državi ter s problematiko, ki nastaja zaradi neizvajanja sprejetih resolucij in ukrepov. Govoril je o nepokritih investicijah, prekomernem uvozu in zmanjšanem izvozu. Nanizal je več ukrepov, ki so že sprejeti s ciljem, da sami najdemo pot k bolj produktivnemu delu. Ne smemo namreč pozabiti, da smo v veliki meri sami krivi za nastali gospodarski položaj in da se bomo morali tudi sami boriti za odpravo svojih napak. Svoja izvajanja je zaključil tovariš Volk z ugotovitvijo, da moramo poleg posamičnega izobraževanja poiskati še vse ostale oblike nenehnega usposabljanja in izobraževanja komunistov.

(Nadaljevanje na 3. str.)

Komunisti so zavzeto sledili razpravi

Cestitke sekretarja ob sprejemu v ZK

Vrste ZK pomlajene s petimi mladimi člani

Sprejem v ZK pomeni veliko odgovornost

Podjetje v luči novih ukrepov

Že v letu 1974 so se pojavljala razna negativna gospodarska gibanja, kot so visoka stopnja inflacije, veliki uvoz, prevelika osebna in skupna potrošnja. Z družbeno ekonomsko resolucijo pa so bile začrtane naloge, s katerimi naj bi odpravili negativne pojave v gospodarstvu in preveliki skupni porabi.

Po preteku petih mesecev letošnjega leta so bila ugotovljena velika odstopanja od začrtane družbene ekonomske politike v resoluciji. Negativne tendence so se nadaljevale in celo poglobljale. Vse to pa je pripeljalo do tega, da je bilo treba nekatere stvari urediti celo administrativno, v obliki zakonov.

Na kratko pogledimo, kaj pomenijo novi ukrepi za naše podjetje?

Zakon o ugotavljanju vrednosti zalog in popravek finančnega rezultata za neplačane terjatve nad določenim rokom. Ta predpis zahteva, do bomo morali pregledati vse cene izdelkov in polizdelkov, ki so na zalogi ob koncu leta. Če so cene višje od cen, ki veljajo na trgu, bomo morali ugotoviti razliko, ter jo odpisati v breme našega dohodka. Ta predpis nas bistveno ne prizadene, ker so naši izdelki in polizdelki ovrednoteni v poslovnih knjigah nižje, kot je cena na trgu.

Naslednji ukrep se nanaša na **starost zalog reprodukcijskega materiala, nedokončane proizvodnje, polizdelkov in izdelkov.** Če so te zaloge starejše od enega leta, je treba vrednost znižati in sicer:

- za 5 %, če so starejše od enega leta,
- za 25 %, če so starejše od dveh let in
- za 50 %, če so starejše od treh let.

Smisel tega ukrepa je, da bi se za zalogami ne skrivala možnost izgube. To za nas ne pride v poštev, ker ustvarjamo dovolj dohodka. Povsem obšel pa nas ta ukrep vseeno ne bo. V podjetju imamo nekaj manjših zalog, ki jih bomo morali odpisati, odvisno od starosti. Ugotoviti bo treba, ali je sploh potrebno, da držimo blago v skladišču, ali pa je potrebno podvzeti mere in blago razprodati tudi po nižjih cenah.

Za odpis zalog lahko uporabimo tudi rezervna sredstva, vendar največ do 25 %.

Naslednji ukrep je še najbolj drastičen in nas bo najbolj prizadel. Nanaša se na **terjatve s prekoračenim rokom.** Ta ukrep ni nov, vendar se glede na slabo likvidnost vedno bolj zaostuje. V lanskem letu je bilo potrebno popraviti finančni uspeh, če je bila terjatve daljša od 90 dni, v začetku leta le 60 dni, sedaj pa se je rok plačila skrajšal na 45 dni od dneva izstavitve računa. Naše podjetje ima takih terjatev že 41.580.000 din, ki tvorijo osnovo za popravek finančnega uspeha. Zaradi tega bomo zmanjšali polletni finančni uspeh za 5.288.000 din. To pa je že tako velik znesek in ima vpliv tudi na delitev dohodka za osebne dohodke. Zaradi tega bo delež, ki ga

obračunamo po našem Sporazumu za vsako četrletje, vsekakor manjši. Res je, da so terjatve izredno velike, vendar smo za izterjavo dolgog naredili vse, kar je bilo v naši moči. Sredstva, za katera zmanjšamo naš finančni rezultat, niso izgubljena. Ko kupci plačajo obveznosti, se za odpisani znesek poveča naš dohodek. Smisel tega ukrepa je v tem, da se zaradi popravka finančnega rezultata, ki ima lahko za posledice tudi nižje osebne dohodke, izvrši pristik na kolektiv, da poišče res vse možnosti, pa izboljšanje nelikvidnosti. Terjatve s prekoračenim zakonskim rokom pa se odpisujejo takole:

- 6 % v prvem četrletju
- 12 % v polletju
- 18 % v tretjem četrletju
- 25 % ob koncu leta.

Poseben ukrep je sprejet tudi v zvezi z **uskladitvijo terjatev.** Vsa podjetja bodo morala uskladiti na koncu leta svoje terjatve z dolžniki. Dobiti bodo morala pismeno soglasje kupca, terjatve brez soglasja pa bo treba v celoti odpisati v breme ustvarjenega dohodka. Tudi ta ukrep je namenjen pravilnemu prikazu bilančnega stanja. Ukrep nas ne prizadene, ker so naše terjatve mesečno usklajene.

Naslednja novost je **redna revalorizacija (popravek vrednosti osnovnih sredstev.** Po tem zakonu se bo moralo premoženje podjetja (osnovna sredstva) vsako leto povečati za odstotek inflacije, če bo ta večja od 10 %. Zavod za statistiko bo vsako leto do konca leta objavil povečanje cen za posamezna osnovna sredstva ali skupino teh. Zakon pa dopušča podjetjem, če razpolagajo z ustrezno dokumentacijo, da same ne ozirajo se na indeks cen Zveznega zavoda, povečajo vrednost osnovnih sredstev. Na primer, če smo kupili predilni stroj in je bil zanj izstavljen račun na znesek 500.000 din, medtem, ko imamo pri nas montiran stroj, ki smo zanj pred dvema leti plačali 300.000 din, lahko sami povečamo nabavno vrednost starega stroja za 200.000 din. Ta predpis nam omogoča, da bodo osnovna sredstva ovrednotena po dejanski vrednosti.

Vsekakor je ta predpis za naše podjetje ugoden. Že doslej smo ugotavljali, da nabavna vrednost osnovnih sredstev zaradi visokih stopenj inflacije, v znatni meri zaostaja za dejansko vrednostjo. To smo do neke mere reševali s tako imenovano pospešeno amortizacijo, to je, da smo na začetku leta sprejeli višje stopnje amortizacije, ker bi nam

bila sicer onemogočena celo enostavna reprodukcija. Na primer: Montiranih imamo 88 predilnih strojev, katerih nabavna cena ne presega 100.000 din. Novi Krušikov stroj približno enake zmogljivosti pa stane sedaj 600.000 din, torej je vrednost 6-krat večja. S popravkom vrednosti osnovnih sredstev bomo pridobili tudi večji delež devizne amortizacije.

Slabše za podjetje je edino to, da se zaradi popravka (revalorizacije) vrednosti osnovnih sredstev poveča poslovnih sklad, ki tvori osnovo za obračun prispevka iz dohodka za nerazvite republike in posebnega prispevka za revalorizacijo pokojnin. Vsekakor z novim predpisom več pridobimo kot izgubimo.

Več ukrepov je bilo sprejeto na področju **investicij.** Za vse večje investicije bo potrebno dobiti soglasje Gospodarske zbornice. Prav tako pa so zaostreni plačilni pogoji. Za zagotovitev plačila investicije bo treba izdati ček ali menico z jamstvom banke, ali odpreti nepreklicni dokumentarni akreditiv.

S temi ukrepi se želi doseči to, da v bodoče ne bi več prišlo do investicijske potrošnje brez dejanskega plačilnega kritja. Če pa bi investirali brez takšnega kritja, se smatra to za kaznivo dejanje z zaporno kaznijo za odgovorno osebo.

Za naše investicije preteklih let so bila vedno zagotovljena finančna sredstva, kar pa velja tudi za bodoče.

Andrej Kralj

Teden Komunista...

(Nadaljevanje z 2. str.)

Glavni direktor podjetja, tovariš Mirtič, je v razpravi seznanil članstvo z razvojnim programom podjetja, ki je čvrsta osnova za naše nadaljnje delo. Dobro se zavedamo, da svetovna gospodarska kriza ne bo obšla naše države in jo bomo občutili več ali manj vsi. Drugo, trenutno zelo pereče vprašanje je ukinitve nočnega dela žena. Ukinitve je predvidena z letom 1978. Ob dejstvu, da dela trenutno v Sloveniji prek 6000 žena v nočnih izmenah, ugotovimo, da bo to vprašanje rešljivo le z družbeno pomočjo. Tovariš Mirtič je v nadaljevanju razprave nanizal prizadevanja za gospodarsko stabilizacijo ter poudaril, da je naša delovna organizacija doslej krila vse investicije predvsem z lastnimi sredstvi. V času, ko so druga tekstilna podjetja v težkem gospodarskem položaju in zmanjšujejo proizvodnjo, smo mi zadovoljivo založeni s surovinami in se nam zaloge gotovih izdelkov ne kopičijo. Prepričan sem, da bodo naši ekonomski in finančni rezultati v prihodnosti še boljši, je zaključil tovariš Mirtič.

49 dijakov na obvezni počitniški praksi v Predilnici Litija

Naša skupnost si prizadeva, da učenci in dijaki šol že med samim šolanjem spoznavajo tehnološki proces in samo delo v organizacijah združenega dela. Sestavni del učnega programa šol je obvezna počitniška praksa.

Med počitniško prakso se praktikanti seznanijo tudi s samo organizacijo združenega dela, delavskim samoupravljanjem in delavci v organizaciji združenega dela. Praktikanti se tudi seznanijo z varstvom pri delu. Med šolskimi počitnicami so letos na praksi praktikanti

Posebna OŠ Litija	8
Gimnazija — pedagoška	5
Tehniška tekstilna šola	8
Strojna tehniška šola	8
Gimnazija	5
Ekonomska šola	12
Tehniška elektro šola	3

Počitniška praksa dijakov poteka po programu šol in s sodelovanjem profesorjev, ki učence med prakso tudi obiščejo. Služba za strokovno izobraževanje vodi skrb, da poteka praksa po sprejetem programu, sodeluje z vodstvi šol in strokovnimi službami v TOZD.

Na uvajalnem seminarju se praktikanti seznanijo z delovnimi razmerami in varstvom pri delu.

Program uvajanja upošteva namen same prakse.

Zanimivo je, da so učenci iz posebne šole Litija živo sodelovali na uvajalnem se-

minarju. Na delovnih mestih, kjer so opravljali delo, so bili zelo prizadrevni in iskreni.

Za naše študente je počitniška praksa izredno zanimiva. Seznanijo se lahko z najosnovnejšimi in najmodernejšimi stroji, ki jih premore tekstilna industrija doma in v svetu.

Naši praktikanti so nam zelo blizu. Mnogi starši teh praktikantov so zaposleni pri nas.

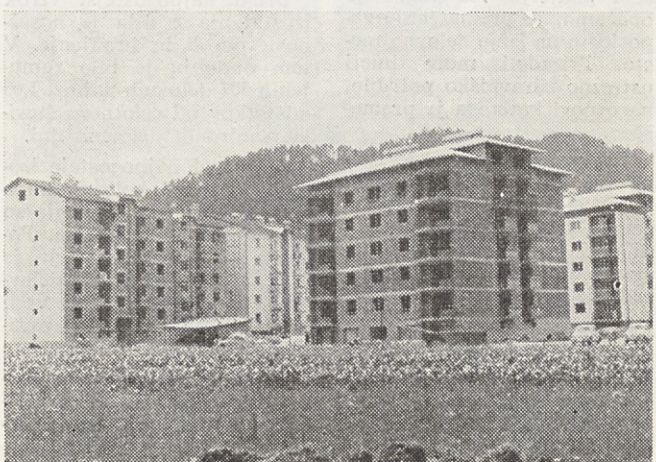
Praktikanti delajo pod nadzorstvom vodij sektorjev oz. mojstrov. Med prakso pišejo dnevnik, ki ga po končanem delu pregleda in oceni vodja izobraževanja.

Praktikanti imajo na razpolago učne pripomočke, samoupravne akte in skripte.

Med prakso jim je omogočen ogled podjetja.

Upamo in pričakujemo od praktikantov, ki opravljajo delovno prakso pri nas, da jim bo praksa koristila pri šolanju in da se bodo kasneje kot samoupravljavci vključili v TOZD in druge samoupravne ustanove.

F. L.

Blok S-5 na Rozmanovem trgu za naše delavce

Analiza izostajanja z dela zaradi bolezni

O zaposlovanju žena je bilo že veliko napisanega. Z razvojem industrije in vedno večje modernizacije in mehanizacije proizvodnega procesa, je podana možnost, da se žene vse več zaposlujejo v industriji.

Z vedno večjo delitvijo dela, kar je vsekakor ena od osnovnih značilnosti sodobne industrije, pa je postajalo zaposlovanje žena tudi vedno smotnejše.

V prvem obdobju gospodarske rasti so ženske delale predvsem v tipično »ženskih« strokah, kot je tekstilna industrija, tobačna in živilska industrija. V drugi fazi gospodarskega razvoja pa so se ženskam odprla vrata tudi v vse druge panoge gospodarstva, kjer so prej prevladovali moški. Nujno pa so se morali vzporedno z zaposlovanjem žena prilagajati tudi pogoji dela, ki so potrebni za uspešno udejstvovanje žena.

V naši tovarni je zaposlena povečini ženska delovna sila. Po zadnjih podatkih je bilo na dan 15. 5. zaposlenih 794 žena ali 68,92 odstotkov in 358 moških ali 31,08 odstotka.

Pričakovati je, da se problemi žena zato v podjetju pogosteje pojavljajo. Pri »problemih« žena mislimo predvsem na tiste težave, ki nastanejo neposredno s proizvodnim procesom in so povezane z zdravstvenim stanjem posameznice.

Sam proizvodni proces v naši tovarni zahteva od žena precejšen fizični napor. Mnogokrat delamo ženskam tudi krivico, ker jim očitamo, da pogosteje obolevajo kot moški in da so manj storilne. Nekateri analize kažejo, da ta trditev ni točna. Že sama življenjska doba žensk, ki je v povprečju daljša, dokazuje, da je šibki spol odpornejši od moških. Tudi statistični podatki zdravstvenega zavarovanja kažejo, da ženske manj obolevajo kot moški. Šele če upoštevamo odsotnost z dela zaradi porodniškega dopusta, je odstotek odsotnosti žena večji. Porodniški dopust pa ne smemo šteti kot posebno zaviralno faktor proizvodnega procesa. Kadrovska politika v podjetju naj ta faktor upošteva in si pravočasno zagotovi drugo delovno silo.

Velik problem, ki ga v našem podjetju vse pogosteje opažamo, je premeščanje zaposlenih na lažje delovno mesto. Prizadeti mora imeti ustrezno zdravniško potrdilo, na osnovi katerega je premeščeno.

Teh premestitev pa je vedno več. Opažamo, da je premeščena predvsem starejša ženska delovna sila, ki zaradi poslabšanja zdravstvenega stanja ne more opravljati dosedanjega dela.

Lažja delovna mesta pa je v našem podjetju vse težje najti. Priporočljivo bi bilo, da bi imeli v vsakem podjetju točen seznam delovnih mest, na katera je možno zaposliti delavce z zmanjšano delovno sposobnostjo. Upo-

štetvati pa bi morali tudi taka delovna mesta, ki bi bila z manjšo tehnično adaptacijo primerna za zaposlovanje letih.

Pri premeščanju pa je vsekakor potrebno upoštevati človekove želje, interese in predhodno usposobljenost.

V mesecu aprilu in maju sem izdelala krajšo analizo o izostajanju delavcev z dela. Kot vzrok izostajanja sem upoštevala bolezen, nesrečo na delu in izven dela, nosečnost, porod, hranjenje, spremstvo in izolacijo.

Izgubljene del. ure in dnevi mesec	Število izgubljenih delovnih dni	Štev. izgubljenih delovnih ur
januar 1975	691	4837
februar 1975	466	3262
marec 1975	509	3563
SKUPAJ	1666	11662

V prvem tromesečju leta je bilo izgubljenih 1666 delovnih dni oz. 11662 delovnih ur, kar predstavlja 8,94 % od celotnega števila planiranih delovnih dni oz. ur.

Največ zamujenih delovnih dni je bilo v mesecu januarju in sicer 691 ali 10,5 % od

mesec	bolezen	nesreča na in izven dela	nosečnost, porod in hranjenje	nega, spremstvo in izolacija	Skupaj
jan. 1975	500	33	114	44	691
feb. 1975	269	63	116	18	466
marec 1975	319	61	77	52	509
SKUPAJ	1088	157	307	114	1666

Bolezen je tisti vzrok, zaradi katerega delavci najpogosteje izostajajo. V prvem tromesečju je bilo izgubljenih 1088 delovnih dni oz. 5,84 odstotkov od celotnega števila planiranih delovnih dni.

Drugi najpogostejši vzrok izostajanja z dela je nosečnost, porod in hranjenje. V tem obdobju je bilo zamujenih 307 delovnih dni oz. 1,65 odstotkov od celotnega števila planiranih delovnih dni.

Zaposleni najpogosteje izostajajo zaradi bolezni dihalnega sistema. Ta obolenja so tudi nasploh pogostejša. Posebno v mesecu januarju je bilo zamujenih kar 228 delovnih dni ali 42,78 % od vseh zamujenih delovnih dni zaradi bolezni v tem mesecu.

Druga najpogostejša obolenja so obolenja gibalnega sistema. Od januarja do marca zasledimo močan porast in sicer za 100 %. Opažamo, da najpogosteje obolevajo

Populacijo analize predstavljajo vsi delavci, zaposleni v oddelku predilnice bombaža, ki so v času od 1. 1. 1975 do 31. 3. 1975 izostali z dela zaradi zgoraj navedenih vzrokov.

Fluktuacija je bila v prvih treh mesecih minimalna, v povprečju je bilo zaposlenih 245 delavcev in delavk.

Rezultati analize

Tabela 1 — prikaz izgubljenih delovnih dni in ur v oddelku predilnice bombaža zaradi bolezni, nosečnosti, poroda, spremstva, hranjenja in izolacije, v obdobju od 1. 1. 1975 do 31. 3. 1975

Tabela 3 — Prikaz izgubljenih delovnih dni v oddelku predilnice bombaža v obdobju od 1. 1. 1975 do 31. 3. 1975 glede na grupo obolenja in

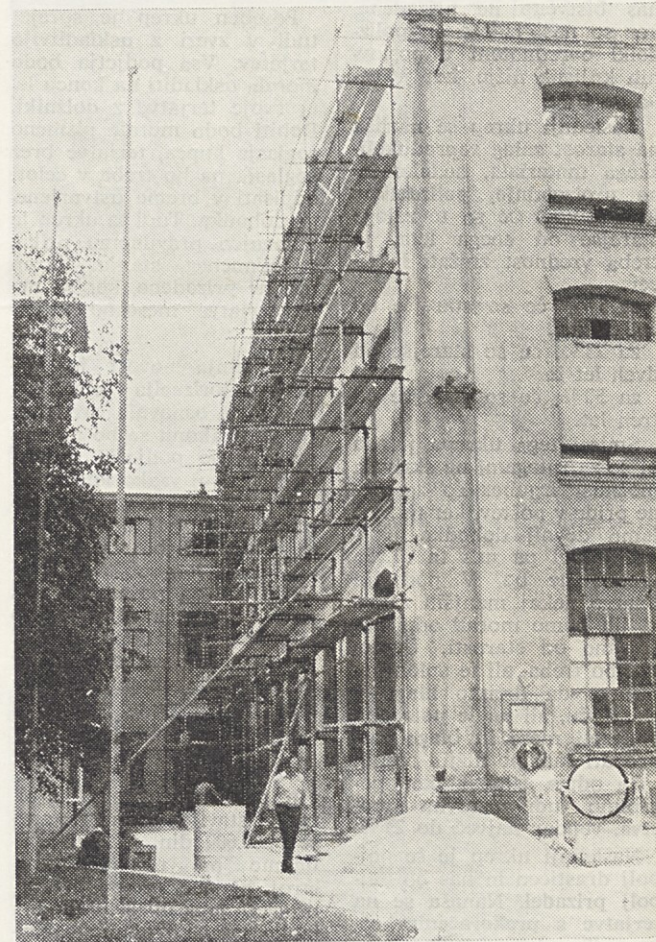
% zamujenih delovnih dni glede na celotno število izgubljenih delovnih dni zaradi bolezni

Vera OTOREPEC

Zap. št.	Grupa bolezni	Meseci				% na vse zamujene del. dni
		januar	februar	marec	skupaj	
1.	Bolezni dihalnega sistema	288	42	51	321	25,78 %
2.	Bolezni gibalnega sistema	61	96	123	280	22,49 %
3.	Bolezni urogenitalnega sistema	75	37	38	150	12,05 %
4.	Nesreče izven dela	27	37	51	115	9,24 %
5.	Bolezni živčnega sistema in čutil	47	31	35	113	9,08 %
6.	Komplikacije nosečnosti in poroda	27	24	35	86	6,91 %
7.	Nesreče pri delu	6	26	10	42	3,37 %
8.	Bol. kože in podk. tkiva	12	12	—	24	1,93 %
9.	Duševne bolezni	4	19	—	23	1,85 %
10.	Bolezni prebavil	13	—	6	19	1,53 %
11.	Brez diagnoze	—	—	19	19	1,53 %
12.	Specialni pregledi	6	4	5	15	1,20 %
SKUPAJ		533	332	380	1245	100,01 %

celotnega števila planiranih delovnih dni za že omenjeni mesec.

Tabela 2 — Prikaz izgubljenih delovnih dni v obdobju od 1. 1. 1975 do 31. 3. 1975 v oddelku predilnice bombaža glede na vzrok izostanka

Tokrat nam bo GIP »Beton« — Zasavje olepšalo pročelje glavne proizvodne zgradbe

Litijski pionirji državni prvaki v nogometu

Na letošnjem državnem prvenstvu pionirjev v nogometu, ki je bilo v Zagrebu so presenetili litijski pionirji, ki so zastopali barve Slovenije in postali državni prvaki. Pohvala gre vsem nastopajočim, ki so poleg pouka še vestno trenirali in pa njihovem vodji tov. Ivanu Pavlici.

Tako bo prihodnje leto finale državnega nogometnega prvenstva pionirjev v Litiji in naši pionirski bodo branili naslov državnih prvakov.

PREDSTAVLJAMO VAM

Taufer Lada

Skladišče surovin. Visoko naložene bale sintetike in bombaža. Povsod vzoren red. Tu ni težko ugotoviti, da so ljudje, ki delajo tu, vajeni reda. Posamezni delavci se med visokimi skladovalnicami skoraj izgubijo.

On običajno nosi v roki tablico, na kateri je pripet listek z osnovnimi podatki o surovini, ki je naložena v skrbno urejene vrste. Površnosti tu ne sme biti. Če bi se sprožila ena bala, ki ne bi bila pravilno vložena, bi se lahko zgodila tragedija.

še kadar kdo vzame dopust, čaka pa nas obilica vagonov, ki jih je treba razložiti.«

Danes je skladiščnik surovin in vodja zunanjih transportnih delavcev.

»Leta 1946 sem prišel v podjetje. Začel sem na mikalnikih. Ker nisem več prenesel prahu, sem prosil za premestitev na dvorišče. Celih 26 mesecev sem potem branil domovino, bil nato mesec dni zaposlen na Geodetskem zavodu in potem

li pred leti in zato sem se tudi nabral revme.«

Delo z ljudmi je težko, kdor ga opravlja, bo potr dil. Ustreči vsem, izpolniti vse zadane naloge, ni vedno enostavna naloga. Ljudje pa velikokrat vidijo samo sebe in svoje težave.

»Nad skupino nimam pripomb. Mlajši se različno privajajo, eni hitreje, drugi počasneje. V začetku je bilo težje. Tudi sedaj še pride do problemov, pa jih hitro rešimo.«

Njegov problem, če ga lahko tako imenujemo, so premajhna skladišča, ki so bila narejena za mnogo manjšo proizvodnjo in torej tudi zalogo surovin.

»Dobro bi bilo, če bi zgradili še kakšno skladišče, da bi bile vedno lahko vse surovine pod streho, ustrezalo bi nam tudi montažno.«

Razmere so se prav gotovo v teh treh desetletjih njegovega dela v podjetju korenito spremenile.

Zena ni zaposlena.

»Delala je v predilnici, kmalu po rojstvu hčerke je ostala doma. Delal sem tudi popoldne, da smo lažje živeli. Pri bratu sem se naučil zidanja. Ni mi bilo težko delati cele dneve. Tudi žena je doma kaj sešila, da je bilo lažje.«

Prav gotovo ni bilo lahko, ko je začel popravljati staro hišo in si urejevati svoj dom.

Po tolikih letih dela, človek gotovo kdaj razmišlja, da bi se »preselil« k drugemu podjetju.

»Tudi to sem razmišljal, pa sem srečeval kolege, ki so odšli in so pripovedovali različne zgodbe. Eden je prišel na boljše, drugi je dobil še slabše delo in razmere. Tako sem ostal, pa mi danes ni prav nič žal. Upam, da bom ostal do upokojitve, če seveda ne pride kaj nepredvidenega vmes.«

Upamo, da se tisto nepredvideno ne bo zgodilo in da bo delal tako uspešno kot doslej še eno desetletje.

T. Štrus

Poškodbe na delu, na poti na delo in z dela

V juniju je bilo 6 poškodb, od tega 4 na delu in 2 na poti. Na poti z dela je bil težje poškodovan delavec, ki se je s »fičkom« zaletel v kombi. V času dopustov je več vozil na cestah, zato upoštevajmo prometne predpise, bodimo previdni in ne prekoračujmo dovoljenih hitrosti. Tudi pešci moramo biti bolj disciplinirani. Z izgradnjo nadvoza ni več železniškega prelaza in je vsak prehod prek železniških tirov smrtno nevaren. Pri poškodbah v mesecu juniju je značilno, da so bile 4 poškodbe isti dan, tj. v ponedeljek, 16. 6. 1975.

Obratne poškodbe

1. Štefka Komotar — brigadirka

Opis poškodbe:

Brigadirka je šla s sodelavko iz garderobe v oddelek. Ko je sodelavka odprla vrata, se je poškodovanka z desno roko oprijela pločevinastega zaskočnika okvirja vrat. Zaradi prepaha so se vrata za sodelavko zaloputnila in pritisnila brigadirki kazalec desne roke ob pločevinasti zaskočnik in ga ji poškodovala.

Vzrok poškodbe: prepah pred vrati oddelka in garderobe.

2. Marija Sakeljšek — snemalka

Opis poškodbe:

Po snemanju kopsov preje je snemalka s sodelavko stresla prejo iz pločevinastega zaboja v večji zaboj (kontejner). Takoj za njima sta hoteli stresti kopse v isti zaboj drugi snemalki in je zato ob udaru prvega zabojčka v drugi zabojček stisnilo poškodovanki prstane in mezinca desne roke.

Vzrok poškodbe: naglica in neprevidnost sodelavk.

3. Ignac Kračan — delavec v čistilnici

Opis poškodbe:

Poškodovanec je nameraval prevaliti balo iz območja hidravlične stiskalnice. Z desno roko je poprijel vogal bale in balo povlekel proti sebi. Nenadoma mu je spodrsnilo, zato je spustil balo in padel

po podu. Pri padcu si je poškodovanec poškodoval zapestje leve roke.

Vzrok poškodbe: neprimeren način dela in neprevidnost.

4. Alojz Miglič — delavec v vlagalnici

Opis poškodbe:

Pri zabijanju lesenega zaboja je poškodovancu spodletelo kladivo in se je zato udaril s kladivom po kazalcu leve roke.

Vzrok poškodbe: naglica in delna neprevidnost.

Poškodbe na poti

5. Janez Pevec — posluževalec mikalnikov

Opis poškodbe:

Delavec se je z osebnim avtomobilom peljal iz nočne službe. V smatnem pri Litiji se je na ovinku zaletel v nasproti vozeči kombi. Ob trčenju si je poškodoval kolk leve noge.

Vzrok poškodbe: neprisebnost in utrujenost poškodovanca.

6. Marjeta Borišek — čistilka strojev

Opis poškodbe:

Ko je poškodovanka nameravala zakleniti zunanja vrata stanovanjske hiše, ko je šla v službo, ji je zaradi mokrih in spolzkih stopnic spodrsnilo. Padla je po betonskih stopnicah in si ob padcu poškodovala členek leve noge in hrbtenico.

Vzrok poškodbe: obolelost nog poškodovanke in spolzke betonske stopnice.

Na prvi pogled bi ga težko ocenili. Nikoli slabe volje, nikoli posebno vesel. Resen obraz daje videz človeka, ki mu ni vseeno, kako je delo opravljeno.

»Jezim se res ne velikokrat, včasih mi pa tudi zavre, pa se že naslednji trenutek spomnim, da nima smisla.«

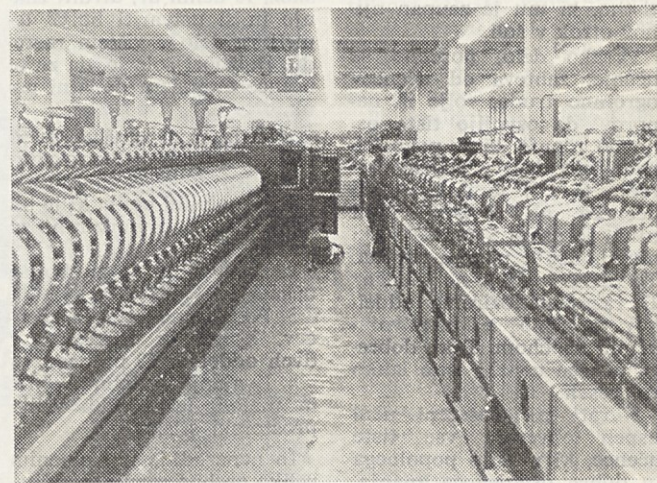
In kaj vas najbolj razburi?

»Kadar pošljem delavca nekaj počistiti, pa delo opravi polovično, pa saj to se zgodi malokdaj. Pa

sem se vrnil med skladiščne delavce v Predilnici.«

Upravljal je hidravlično dvigalo, vozil prvega viličarja in leta 1965 je postal skladiščnik.

»Včasih smo vsa dela opravljali ročno. Danes nam pomagajo viličarji, a še vedno ne trdim, da je naše delo lahko. Naj bo vreme takšno ali drugačno — proizvodnja zahteva surovine, zahteva odvoz gotovih izdelkov. Imamo boljša zaščitna sredstva, kot smo jih ime-

Novi previjalni avtomati bodo kmalu začeli obratovati

Šola ni v zakupu učiteljev

»Šolsko leto se je izteklo in kar 800 učencev bo danes prejelo letna spričevala, v katerih se odraža letošnji trud vsakega učenca, učiteljev in tudi staršev. Z veseljem ugotovljamo, da je večina staršev redno prihajala na govorilne ure in roditeljske sestanke, saj se je nad 69 % staršev udeležilo roditeljskih sestankov, ki jih je bilo med šol. letom kar 91. Tudi govorilne ure so pripomogle k obojestranskemu spoznavanju učencev, saj so imeli starši vsak mesec možnost slediti učenčevemu učenju in vzgojnemu napredku. Lahko si samo želimo tako dobrih in skrbnih stikov tudi v novem šolskem letu. Resnično, ogromno je bilo vloženih naporov, da je postal vsak učenec bogatejši v znanju, bogatejši v osebni rasti in spoznanjih človeških vrednot«, je dejal ravnatelj litijske osnovne šole Jože Grošelj ob letošnji slovesni podelitvi spričeval učencem osnovne šole.

Učenci so se razšli bogatejši za mnogoteri spoznanja. Čez počitnice si bodo nabrali novih moči za uspešno delo v višjem razredu. Učenci osmih razredov pa bodo nadaljevali šolanje na različnih srednjih in poklicnih šolah.

»Starši in učitelji se morajo vprašati ali so naša vzgojna prizadevanja pri oblikovanju mlade osebnosti rodila uspeh, ki se sicer ne da pokazati s procenti, oziroma številskimi, prav sigurno pa se kaže v medsebojnih odnosih, v stopnji srčne kulture, v spoštovanju vrstnikov in starejših ljudi, kakor tudi v odnosu do narave in okolja, ki ga naša lahkomišelnost in brezbržnost že močno ogrožata. V tej smeri moramo vlagati še večje napore, da postanejo omenjene vrednote trajna last vsakega učenca.«

Ravno na tem področju morajo šola in starši najti skupni jezik, skupno pot sodelovanja. Neresnična je trditev nekaterih staršev, da bo otroka že šola vzgojila. Šola brez pomoči staršev te naloge še zdaleč ni in ne more biti kos. Zato želi šola navzeti pristne stike s starši in je vsak četrtlet organizirala govorilne ure za starše. Odziv je bil kar lep. Od osemsto učencev le 30 staršev ni bilo med šolskim letom nikoli v šoli. In kakšnim strukturam pripadajo ti starši. Šola je zbrala podatke o vseh starših in ugotovila, da so to starši »problematičnih otrok«, ki so največkrat tudi sami problematični in pa starši nekaterih odličnjakov, ki mislijo, da jim zato, ker njihov otroci dobro delajo, ni treba priti na razgovor z učiteljem. Zelja šole je, da bi prihodnje leto vsi starši litijskih osnovnošolcev vsaj enkrat prišli na razgovor s tistim, ki mu je zaupan njihov otrok v šoli.

»Vsako delo, posebno še učenje, zahteva od učencev ogromno truda, volje in naporov, da osvojijo tisto osnovno znanje, ki je pogoj za nadaljnje delo v višjem razredu, ta cilj je doseglo 795 učencev ali 99,45 %. Med njimi je samo 5 razredov, ki nimajo 100 % učnega uspeha. To pomeni, da je na šoli kar 23 razredov, oziroma oddelkov končalo s pozitivnim učnim uspehom. Tako dobrega učnega uspeha smo lahko vsi veseli.

Hkrati pa doseženi učni uspeh obvezuje vse tiste učence, ki nimajo popolnega in dobro osvojenega znanja, da v času počitnic pridejo ponovno v šolo in pod učite-

ljevimi vodstvom še utrdijo minimalno osvojeno znanje. Brez dopolnilnega pouka ne bo mogoče zadovoljivo nadaljevati oz. napredovati v višji razred. To je novost v naši šolski praksi, ki ima edini namen, da omogoči slehernemu normalno razvitemu učencu, da v osmih letih uspešno konča osnovno šolo. Ponavljanje razreda pa naj bi ostalo le izjemen pedagoški ukrep. K temu postavljenemu cilju se je naša šola v celoti usmerila. Naj navedem konkreten splošni uspeh šole kot celote:

z odličnim uspehom je končalo: 213 učencev

s prav dobrim uspehom: 227 učencev

z dobrim uspehom: 241 učencev

z zadostnim uspehom: 113 in z nezadostnim: 5 učencev

Posebej omenjam še učni uspeh naših osmošolcev, ki so vsi uspešno zaključili osmi razred:

— z odličnim uspehom 13 učencev

— s prav dobrim uspehom 28 učencev

— z dobrim uspehom 57 učencev

— z zadostnim uspehom 12 učencev.«

Mogoče se bo kdo vprašal od kod tako visok učni uspeh. Ponavljanje razreda je skrajna sankcija. Saj se je prej dogajalo, da je učenec zaradi enkratnega spodrsrlaja izgubil leto in tako končal osnovno šolo v sedmem razredu in za vse življenje prevzel nase breme, da nima končane osnovne šole. Morajo pa učenci, ki imajo v spričevalu zapisano dvojko, njihovo znanje iz predmeta pa je »kritično«, že pred začetkom novega šolskega leta skozi 10 učnih ur, utrditi znanje in si ustvariti boljši temelj za delo v višjem razredu. Dolžnost šole je, da za te učence organizira dodatni pouk.

»Na doseženi učni uspeh so močno vplivali tudi naslednji činitelji:

1. Dopolnilni pouk, ki je bil med letom organiziran za slabše učence,

2. Dodatni pouk za boljše učence,

3. Podaljšano bivanje učencev, ki ga je obiskovalo v dveh oddelkih 30 učencev,

4. Uvajanje sodobnih oblik in metod dela, kljub veliki prostorski stiski.

In nenazadnje naj omenim veliko osebno zavzetost učiteljev, ki gradijo trdne vezi med šolo in domom in ne-

sebično vlagajo velike napore pri učno-vzgojnem delu.«

»Zanimive so tudi poklicne odločitve osmošolcev, ki se v večini primerov pokrivajo z doseženim učnim uspehom in poklicnimi željami. Saj so se odločili vsi tisti učenci, ki so

— 66 učencev gre v 2—3 letne poklicne šole

— 4 učenci pa se bodo zaposlili.

Ob tem velja pripomniti, da je naša štipendijska politika tako naravnana, da imajo odprta vrata v nadaljnjem

— 97 učencev bronasto Levstikovo bralno značko

— 150 cicibanovo bralno značko

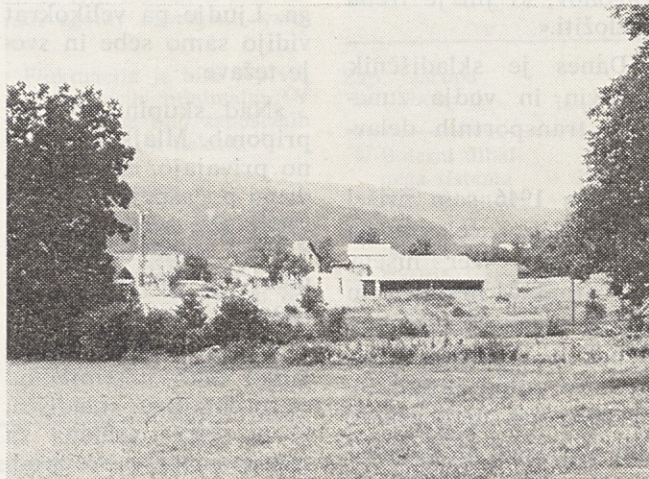
Vzgojna vrednost vseh izvenrazrednih dejavnosti učencev se ne da strniti in oceniti v kratkem letnem povzetku, kajti oblikovanje mladega človeka je dolgotrajen proces, ki se ne konča s šolskim letom. Skoraj vsak učitelj na šoli je vodil ali bil mentor temu ali onemu krožku. Sestajal se je v prostem času z učenci, jih učil, navduševal in vzgajal. Marsikdo se je moral odreči svojemu prostemu času, svojemu počitku, da je lahko uresničil delovni načrt krožka ali sekcije.

Pred zaključkom slovesnosti v dvorani na Stavbah je ravnatelj še dejal:

»Ko se boste danes razšli na svoje domove in nastopili zaslužene počitnice, skušajte s starši načrtovati prosti čas, da bi ga prijetno in veselo preživeli — brez šolskih skrbi. Seveda pa to ne pomeni brezdelje, postopanje, ampak neke vrste delo, igro in šport in nazadnje tudi pomoč staršem.

Čas počitnic je tudi tisti čas, ko se srečujete pogosteje z možnostmi nesreč, zato vas prosim in opozarjam — bodite previdni na cesti in pri kopanju, da se boste v jeseni zdravi vrnili v šolo.«

(Opomba: Vsi citati so iz govora ravnatelja ob slovesni podelitvi spričeval.)

Po planu raste nova osnovna šola na Graški dobravi

dosegli odlični in prav dober uspeh za štiriletne poklicne šole. Taka odločitev je rezultat skrbnega poklicnega usmerjanja učencev v osnovni šoli. Na osnovi zadnjih podatkov so se osmošolci odločili za naslednje smeri in vrste šol:

— 10 učencev gre v gimnazijo

— 31 učencev gre v 4 in 5 letne srednje šole

šolanju vsi nadarjeni učenci, posebej pa še tisti, ki izhajajo iz kmečkih in delavskih družin in so potrebni finačne pomoči.«

Pomembne uspehe so dosegli učenci pri tekmovanju za bralno značko, saj je prejel:

— 52 učencev zlato Levstikovo bralno značko

— 87 učencev srebrno Levstikovo bralno značko

Ob dvajseti obletnici ribiške družine Litija

Letošnji dan borca so člani litijske ribiške družine proslavili dokaj svečano. Ob dvajseti obletnici ustanovitve družine so izročili namenu dom ribičev.

Tov. Veno Pajer, predsednik ribiške družine Litija

Kot že rečeno, je litijska ribiška družina začela s delom pred dvajsetimi leti v izredno težkih razmerah. Do svojih prostorov so prišli šele, ko so od upokojencev kupili barako ob Savi. Leta 1962 je ribiška družina, druga v Sloveniji, razvila svoj prapor. Posledica dobrega gospodarjenja je bila gospodarska krepitev družine, ki je tudi pripeljala do odločilnega sklepa na občnem zboru družine leta 1972/73.

1. septembra l. 1973 je bila zastavljena prva lopata na nekdanjem litijskem smetišču. Za dan republike l. 1973 pa je dom že bil pod streho.

Ribiči so se dogovorili, da mora pri gradnji doma vsak član ribiške družine (teh je preko 250) opraviti 20 ur prostovoljnega dela. Za letošnji 4. julij pa je bil dom dokončno urejen in izročen namenu.

Slavnostni govor ob otvoritvi je imel predsednik ribiške družine Veno Pajer, ki je poudaril prispevek ribičev in pa prispevek delovnih organizacij pri gradnji doma. Družina sama je prispevala 270.000 din svojih sredstev, ki jih je pridobila z dobrim gospodarjenjem.

Dom je urejen tako, da bo kar najbolje služil potrebam ribičev. Prostor je dobila v souporabo tudi litijska lovška družina. Lepo je urejena tudi okolica z dvema balniščema, kjer bodo ljubitelji balinanja lahko prišli na svoj račun.

Ob letošnjem jubileju ribiške družine je 19 članov prejel priznaja I., II., III. stopnje Ribiške zveze Slovenije za zasluge pri ribištvi.

Zaradi narasle Save niso mogli izvesti tekmovanja, katerega pokrovitelj je Centromerkur in bo verjetno na Savskih bregovih še ta mesec.

Primer litijskih ribičev je vreden posnemanja.

Dom litijskih ribičev je izročen namenu

Srečanje rezervnih vojaških starešin v Kumrovcu

Letošnjega petega tradicionalnega srečanja »Bratstvo in enotnost« rezervnih vojaških starešin Jugoslavije se je udeležila tudi 250-članska delegacija ZRVS iz Slovenije. V njej so bili delegati iz vseh slovenskih občin, med njimi tudi dva člana našega kolektiva. Drugega julija smo dopoldne krenili iz Litije v Ljubljano ter se zbrali ob 12.30 uri na Trgu revolucije. Tu so bila prva srečanja in poznanstva. Ob 13. uri sta dva polna avtobusa in sicer SAP-ov in Kompasov, krenila proti Vrhniki. Na Vrhniki smo zavili na avtocesto in hitro »požirali« kilometre proti Postojni in tam zavili v smeri Reke. Med potjo smo se ustavili v vasi Lipa, kjer so nas pričakali gostitelji z Reke. V vasi smo položili venec pred spomenik žrtvam fašizma. Domačin, rezervni major nam je opisal dogodke iz NOB in povedal, da so fašisti v tej vasi pobili in zažgali okoli 280 vaščanov. Od Lipe dalje proti Reki smo potovali z gostitelji. Na Reki in Sušaku so nam razkazali vse važnejše kulturne in zgodovinske znamenitosti. Po končanem ogledu so nam gostitelji priredili svečano večerjo in tovariško srečanje z rezervnimi vojaškimi starešinami reškega področja. Prenočili smo v hotelu Kontinental. Zjutraj naslednjega dne smo obiskali in si ogledali remontno ladjedelnico Vjekoslav Lenac. To je zelo velik objekt, ki ima tri doke kjer ladje prenovijo in celo predelajo tankarje v ladje za prevoz avtomobilov in podobno. Zaposlujejo okoli 1500 delavcev. Imajo približno 50 milijard starih dinarjev letnega prometa. Dela imajo za več let vnaprej.

Iz ladjedelnice smo krenili naprej proti vasi Podhum. V tej vasi je veličasten spomenik podhumskim žrtvam na Grobničkom polju, kjer so fašisti ustrelili 180 vaščanov. Delegacija je položila venec, predstavniki družbeno političnih organizacij iz Podhuma nam je opisal važne dogodke iz NOB na tem področju. Iz Podhuma smo krenili dalje proti Delnicam, kjer so nas toplo in prav pristržno pozdravili pionirji in nam zaželeli dobrodošlico. Tu smo se sestali tudi s Krajišniki. Po kosilu je kolona avtobusov krenila proti Karlovcu, kjer smo zapeljali na avtocesto Karlovec-Zagreb. Po prihodu v Zagreb so nas odpeljali v vojaški Tehnični šolski center, kjer smo se razvrstili po izredno lepo urejenih sobah.

Sobe so dvoposteljne, v vsaki pa sta umivalnik in tuš. Tu smo se dobro osvežili in malo počili. Ob 19. uri pa je kolona avtobusov krenila zopet v središče Zagreba na slavnostni koncert v Koncertno dvorano »Vatroslav Lisinski«. V dvorani, ki sprejme do 2.000 poslušalcev, nas je pozdravil v

imenu mesta Zagreba pred sednik mestne skupščine tovariš Ivo Vrhovec. Pozdravnemu govoru je sledil slavnostni koncert simfoničnega orkestra RTV Zagreb s pevci in pevkami ter solistko. Po končanem koncertu smo se odpeljali nazaj v vojaški Tehnični šolski center, kjer smo večerjali. Izbirali smo lahko med štirimi vrstami jedil. Povedali so nam, da lahko tako izbirajo tudi vojakji vsak dan.

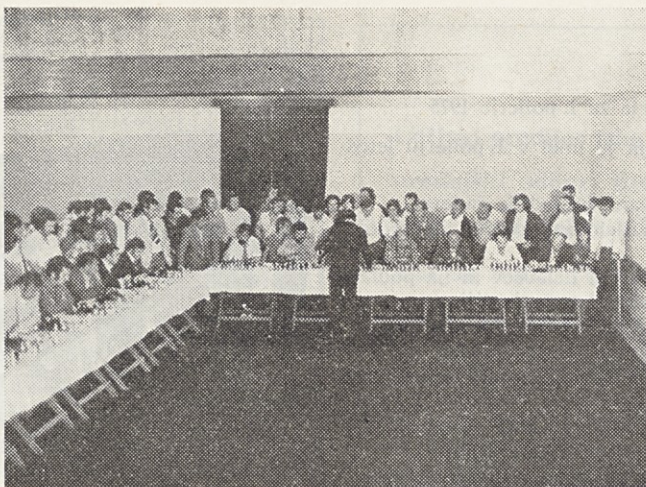
4. julija smo se zbrali ob 6. uri pri svojih avtobusih ter odpeljali iz središča mesta. Kmalu je bila formirana dolga kolona, v kateri je bilo preko 100 avtobusov, kombijev in osebnih avtomobilov. Krenili smo proti Gornji Stupici kjer smo si ogledali spomenik Matije Gubca in muzej kmečkih uporov. Veličasten, sedem metrov visok spomenik, obdajata na vsaki strani še po 20 metrov dolga reliefa, ki ponazarjata borbo kmetov s fevdalci in življenje kmetov v tistih časih. Ta, zares čudovit spomenik je bil odkrit pred dvema letoma, in sicer ob 400-letnici kmečkih uporov. Zelo skrbno in lepo urejen muzej kmečkih uporov hrani orožje in orodja, ki so jih uporabljali kmetje pri svojih uporih in borbah. Iz Gornje Stupice je krenila kolona avtobusov proti rojstnemu kraju maršala Tita — Kumrovcu.

Kumrovec, vasica na zahodnih pobočjih Kastelskih hribov z okoli 500 prebivalci, je rojstni kraj maršala Tita, predsednika SFRJ. V Kumrovcu imajo moderno eksperimentalno osnovno šolo, lepo urejen hotel, a še posebna znamenitost je rojstna hiša tovariša Tita, v kateri je urejen spominski muzej. Letega obišče letno preko 400.000 obiskovalcev. V Kumrovcu je lansko leto dograjen in odprt »Spominski dom borcev NOV in mladine Jugoslavije«, katerega osnovni namen je ohranitev in prenašanje plemenitih idealov, za katera so dali svoja življenja najboljši sinovi in hčere Jugoslavije. V Kumrovcu je bila zaključena slovesnost »Bratstvo in enotnost 1975 — rezervnih vojaških starešin Jugoslavije«. Slavnostni govornik je bil tovariš Jakov Blažević, predsednik Predsedstva socialistične republike Hrvaške. Maršal Tito pa je poslal udeležencem srečanja pozdravno pismo.

Po končani proslavi so nam pripravili skupno vojaško kosilo. Postreženi smo bili z značilno vojaško hrano »pasuljem s slanino«. Sledil je ogled rojstne hiše tovariša Tita in spominskega doma.

Po ogledu Kumrovca smo se odpeljali nazaj proti Ljubljani in zvečer prišli malo utrujeni, toda polni prelepih vtisov in spominov vsak na svoj dom.

L. Bizjak

Karpov je odigral simultanko na 25 deskah

Partijo je moral predati tudi direktor Mirtič

Tudi Jože Kink se ni mogel dolgo upirati

Precej možnosti za remi je imel G. Vidovič

Svetovni prvak ANATOLIJ KARPOV v Litiji

Šahovski klub Litija deluje v zadnjih dveh letih zelo aktivno, izvedel je občinski turnir in več brzoturnirjev. Klub je uspel pridobiti na željo aktivnih šahistov za igranje simultanke svetovnega šahovskega prvaka Karpova in njegovega učitelja in sekundanta Furmana.

V Sindikalni dvorani na Stavbah je bila v nedeljo 22. junija odigrana simultanka na 25 deskah s Karpovom in prav na toliko deskah z velemejstrom Semjonom Furmanom.

S Karpovom so igrali šahisti, ki so sodelovali na finalnem turnirju za prvenstvo Litije. Velemejster Furman pa je igral s pionirji, ki jih

A. Karpov (levo) in predsednik šahovske zveze Slovenije

je v Litiji tudi lepo število, in nekaj starejšimi šahisti, ki se niso uvrstili v finale turnirja.

Po dve in polurni igri je Karpov zmagal z 23,5:1,5 Furman pa prav tako z 23,5:1,5. S Karpovom so remizirali tovariši Bavs, Jamšek in Bajec. S Furmanom pa je remiziral komaj sedemletni Jamškov sin, v katerem vidita celo svetovni prvak Karpov in velemejster Furman perspektivnega šahista. Proti Furmanu je zmagal litijan Rančigaj Miro, kar je brez dvoma njegov dosednji največji šahovski uspeh.

Po analizah pa lahko trdimo, da je bilo v borbi s Karpovom pet do sedem partij takšnih, ki bi se tudi lahko končale z remijem.

Svetovni šahovski prvak je bil nad sprejemom in litijskimi šahisti zelo navdušen. Po končanih igrah je izjavil, da je prav presenečen, da se igra v majhnem kraju kot je Litija tako kvaliteten šah. Ob odhodu je obljubil, če mu bo le dana možnost, da bo z veseljem zopet prišel med litijske šahiste. To pa si seveda želimo tudi mi vsi.

G. Vidovič

Poročilo

Odbora za medsebojna razmerja za I. polletje 1975

Odbor za medsebojna razmerja je imel v I. polletju letošnjega leta 16 sej.

Na teh sejah so bile obravnavane naslednje zadeve:

- sprejem novih delavcev na delo za določen in nedoločen čas
- prenehanja dela zaradi odpovedi delavcev in na podlagi izjav, da ne želijo več delati v delovni organizaciji
- razporeditve delavcev na druga delovna mesta
- podaljšanje pogodbenih razmerij z upokojeanci
- povračila stroškov izrednega študija zaradi prenehanja dela
- odobritev plačila stroškov izrednega šolanja oz. študija
- izplačila osebnih dohodkov zaradi nadomeščanj
- ustavitve plačevanja šolnine za izredni študij
- odobritev plačila stroškov tečaja tujega jezika
- odobritev plačanih in neplačanih dopustov
- odobritev štipendije na Ekonomski fakulteti I. stopnje
- sprejem delavcev in razporeditve za Počitniški dom
- sprejem vajencev
- odobritev 3 delavcem sodelovanje v mladinski delovni akciji Kozjansko in Suhi Krajin
- sprejem dijakov in študentov na občasna dela med počitnicami.

	žensk	moški	skupaj
Stanje zaposlenih 31. 12. 1974	790	349	1139
Sprejetih v I. polletju 1975	28	24	52
Prenehalo z delom v I. poll. 1975	25	13	38
Stanje zaposlenih 30. 6. 1975	793	360	1153

NOVO SPREJETI DELAVCI SO BILI RAZPOREJENI V NASLEDNJE SEKTORJE ODNOSNO ODDELKE

	žensk	moških	skupaj
predpredilnica	3	3	6
predilnica	11	7	18
sukalnica	8	2	10
vzdrževanje	—	1	1
remont	—	2	2
čistilna kolona	4	1	5
valjčarna	—	1	1
zidarska skupina	—	1	1
elektrodelavnica	—	1	1
zunanji transport	—	2	2
pomožno osebja	1	—	1
obrat družbene prehrane	—	2	2
počitniški dom	—	1	1
prilpravnik	1	—	1
Skupaj	28	24	52

Z DELOM SO PRENEHALI DELAVCI IZ NASLEDNJIH ODDELKOV

	žensk	moških	skupaj
čistilnica	—	2	2
predpredilnica	2	1	3
predilnica	12	2	14
sukalnica	6	1	7
vlagalnica	1	—	1
stročnarna	—	1	1
vzdrževanje	—	1	1
čistilna kolona	3	—	3
zunanji transport	—	1	1
obrat družbene prehrane	1	1	2
tehnični sektor	—	1	1
prilpravnik	—	2	2 (JLA)
Skupaj	25	13	38

VZROKI PRENEHANJA DELA

upokojeni	3
invalidsko upokojeni	2
na željo delavca	26
izključitev	1
odhod v JLA	3
umrli	3
Skupaj	38

L. R.

Zbor litijskih štipendistov

Skupna komisija podpisnic samoupravnega sporazuma o štipendiranju je 27. 6. 1975 sklicala vse štipendiste litijske občine. Sestanek je bil v Šmartnem pri Litiji, kjer so si štipendisti najprej ogledali tovarno usnja. Sledil je kratek sestanek v združnem domu.

Štipendisti se bodo sestajali vsako leto ob zaključku šolskega leta, upamo pa, da bodo srečanja nekoliko bolje pripravljena.

Kadrovske vesti

PRIŠLI V MESECU JUNIJU 1975

- 2. 6. 1975 Sakeljšek Marija — Renke 10 predilnica sint. 3. izm.
- 2. 6. 1975 Zavrl Slavka — Frtica 11 — predpredilnica 1. izmena
- 2. 6. 1975 Štikovac Andja — Ljubljanska c. — predilnica bombaža 2. izmena
- 2. 6. 1975 Prašnikar Jožef — Cirkuše 6 — valjčarna
- 2. 6. 1975 Bedene Alojz — Valvazorjev trg 4 — sukalnica
- 9. 6. 1975 Ferizovič Aida — Prvomajska c. 3 — predilnica bombaža 2. izmena
- 11. 6. 1975 Šircelj Franc — Račica 3 — sukalnica 1. izmena
- 11. 6. 1975 Prijatelj Jože — Šmarska c. 6 — predpredil. 3. izm.
- 11. 6. 1975 Čelik Anton — Šmartno, Leskovca 6 — obr. dr. pr.
- 16. 6. 1975 Pahor Franc — Velika Štanga 16 — zun. transport
- 16. 6. 1975 Petrovič Ravijola — Topilniška 4 — predilnica sint. 1. izmena

ODŠLI V MESECU JUNIJU 1975

- 14. 6. 1975 Ribič Majda — Vače 34 — odpoved delavca
- 17. 6. 1975 Krašovec Franc — Levstikova 10 — izjava delavca, da ne želi več delati v delovni organizaciji
- 22. 6. 1975 Zagorc Rafael — Ravne 5 — izjava delavca, da ne želi več delati v delovni organizaciji
- 28. 6. 1975 Lang Karel — Breg 15 — odpoved delavca
- 29. 6. 1975 Pirc Stanislava — Kresniških vrh — odpoved del.
- 30. 6. 1975 Zaman Anton — Jablaniške Laze — odpoved delavca

V MESECU JUNIJU STA UMRLA DVA NASA UPOKOJENCA

- 1. Brajnik Ivana — Litija, Ponoviška 11
- 2. Trentelj Pavel — Litija, Trg na Stavbah 9

J. T.

Ali že veste?

— da je 108 očetov in 256 mater litijskih osnovnošolcev zaposlenih v Predilnici Litija, skupaj 364 staršev, kar pomeni, da je slaba polovica staršev litijskih osnovnošolcev zaposlena pri nas.

— da je 77 % (ali 437) mater litijskih osnovnošolcev zaposlenih v litijski občini, očetov pa le 44 %. To pomeni, da smo našli za številne žene delovna mesta, sedaj pa bo verjetno treba najti tudi sredstva, da bomo razbremenili te žene.

— da so starši litijskih osnovnošolcev zaposleni v preko sto delovnih organizacijah v občini in izven občine.

— da litijska osnovna šola potrebuje za ureditve celodnevne šole 12 učiteljev in seveda tudi precej prostorov.

— da ima 93 % družin litijskih osnovnošolcev radijski sprejemnik, prav toliko tudi pralni stroj, 84 % televizijski sprejemnik, avto 44 % in vikend 4,3 %.

— da časopise redno prejema 53 % družin litijskih osnovnošolcev, da nikoli starši ne kupijo časopisa pa je odgovorilo 5,3 % učencev.

— da 85 % otrok porabi za pot v šolo in nazaj do ene ure, ostali pa več. Trinajst otrok je za pot v šolo in nazaj domov potrebovalo več kot 2 uri in pol.

(Vsi podatki so iz »socialne slike okolja«, ki jo je za I. polletje šolskega leta 1974/75 izdelala socialna delavka osnovne šole tov. Eli Damjan).

Dopisujte
v
Predilca!

Cesta Litija - Breg kmalu gotova

Po planu (verjetno precej popravljenem) bi morali po 15. 7. 1975 začeti asfaltirati novo cesto, ki bo Litijo po najkrajši možni poti povezala z Bregom in zasavsko cesto — ter tako vsaj delno razbremenila ozko in ovinkasto cesto skozi Litijo. Nova cesta bo tudi za prebivalce ostalih zasavskih občin precej pomembna, saj bo pot proti Ljubljani odslej bolj varna in tudi krajša.

